

af Kornmangelen, Flæskeproduktionen saa godt som maa ophøre og i lige Maade Mælke- og Smørproduktionen maa aftage betydeligt, saa spørger jeg: Hvad bliver der da tilbage for disse mindre Landbrug at leve af? Og naar der, hvad jeg indrømmer er nødvendigt, skal rationeres med Hensyn til disse Varer, som Landbruget producerer — nu staa vi overfor snart at skulle rationere med Hensyn til Smørret og overfor, at der skal sættes Maksimalpris paa det —, da vil jeg sige, at hvis der saa ikke sættes en saa rigelig Pris, at Smørret kan produceres med Fordel i Stedet for med Tab, vil det absolut gaa ud over Landbruget, og det bliver særlig det mindre Landbrug, det kommer til at gaa ud over. Jeg nærer heller ingen Tvivl om, at der nok vil blive set saaledes paa den Sag, thi det er ikke Landbruget som saadant, vi maa se paa, men det er det hele Samfund.

Jeg tør nok sige, at som Udsigterne er, er det Landbruget, der er det bærende Erhverv, og det er derfor ogsaa helt hen i Vejret, tør jeg godt sige, naar det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) sagde, at disse mange Millioner, som Kornordningen kostede, og hvad der fremdeles skal iværksættes, særlig kom Landbruget til gode. Nej, det kommer det hele Samfund til gode, og det ærede Medlem blev jo ogsaa imødegaaet med det samme af det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) og tillige af den højtærede Indenrigsminister, saa det skal jeg ikke komme nærmere ind paa. Vi maa se saaledes paa Landbrugets Stilling, at den vedrører os alle sammen; det er ikke en Landbrugssag, men en Samfundssag, her er Tale om, og dersom der ikke bliver taget Hensyn til det, tror jeg, vi narrer os selv. Paa Handelens og Industriens Omraader har det jo været saadan, det ved vi alle sammen, at de handlende, Købmænd, Grossister og større industridrivende, der har haft Lagre liggende af visse Varer, har faaet disse Varers Værdi til at fordoble sig, ja, maaske mange Gange fordoble sig ved ganske roligt at lade dem ligge hen; og for mange af disse Varer er der ikke sat Maksimalpris — maaske det heller ikke kunde have været gjort, men i alt Fald er det ikke gjort. Vi ved, at mange Varer, som ganske roligt har ligget hen, Dag for Dag i disse Krigsaar er steget saaledes i Pris, at deres Værdi har fordoblet sig, som sagt, flere Gange. Men anderledes er det med Landbruget, derfor tror jeg, at mange af Bybefolkningen ser forkert paa de høje Priser, der er paa Landbrugs-

produkterne, idet de regner med, at det er mageløst godt at være Landbruger, men Forholdet er dog det, at Produktionsomkostningerne er store, idet de Raa-stoffer, der er blevet indkøbt, er steget i Pris til en forfærdelig Højde, og Arbejds-lønnen er steget, og Driftsudgifterne i det hele er steget. Der er mange, der har sagt: Landbruget har tjent mange Penge, Landbruget har fyldt Sparekasserne under Krigen, men jeg vil sige, nej, lad os se paa Skattelisterne! Jeg mener, at der vistnok er noget at lære af dem. Lad os se, hvem det er, der har de store Indkomster og Formuer, og jeg føler mig da overbevist om, at det vil vise sig, at det er i Byerne, de findes, men at der ikke er ret mange paa Landet.

Jeg vil saa omtale en Sag, der angaar Retskredsene hjemme i min Valgkreds. I Henhold til Loven om Retsreformen skal Nørhald m. fl. Herreders Jurisdiktion sammenlægges med Randers Købstads. Jeg vil anmode den højtærede Justitsminister om, at dette ikke sker, særlig for Dommerjurisdiktionens Vedkommende, hvorimod jeg mener, at Politimesterembedet nok kunde være fælles, men Dommerembedet vilde vi gerne vedblivende have for sig selv ude paa Landet. Jeg vil ogsaa gøre opmærksom paa, at Traditionen har ført med sig, saa vidt mig bekendt, at denne Jurisdiktion aldrig har været sammen med Byen, og ingen vil vistnok benægte, at det har sin store Betydning, at Dommeren kender Befolkningen. I saa Henseende maa det erindres, at Byen er et, og Landet er et andet, og at Bykredsen og Landkredsen hver for sig er store nok til at danne selvstændige Embedskredse. Dersom det bliver, som det er foreslået, vil Domssagernes Antal baade for den civile og kriminelle Retspleje blive langt større for Byen end for Landet, hvorimod omvendt Tinglæsningsvæsenet o. s. v. vil blive større for Landet end for Byen. Men det er jo de egentlige Retssagers Behandling for Dommeren personlig, der bliver en Hovedsag for Fællesdommeren; og to Dommere i en Jurisdiktion med 40,000 Indbyggere vil aldrig kunne komme til at kende Befolkningen saa godt som en enkelt Dommer i en Jurisdiktion med 20,000 Indbyggere, og da Dommeren vil komme til at bo i Byen, mener jeg, at Landet nærmest vil blive et Appendiks, et Slags Anneks til Byen, og som jeg har nævnt før, er Befolkningen paa Grund af hele dens Karakter og Leve-